

**Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van
persoonsgegevens**

Advies wetgeving VTC nr. 2024/014 van 16 januari 2024

over

tekst	Ontwerp van besluit
van	van de Vlaamse Regering
titel	tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 december 2004 houdende maatregelen ter bevordering en ondersteuning van het gelijkekansen- en diversiteitsbeleid in de Vlaamse administratie en het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006, wat betreft de definitie, het woon-werkverkeer en het verlof wegens deeltijdse prestaties van personen met een handicap of chronische ziekte en andere bepalingen
roepnaam	(besluit gelijkekansen- en diversiteitsbeleid)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 22 december 2023
trefwoorden	verwerkingsverantwoordelijke; Rijksregister; dienstenintegratie; gegevensintegratie; bewaartermijn;

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet"), inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van de mevrouw Gwendolyn Rutten, Viceminister-president van de Vlaamse Regering en Vlaams minister van Binnenlands Bestuur, Bestuurszaken, Inburgering en Gelijke Kansen van 22 december 2023, ontvangen door de VTC op 2 januari 2024;

Gelet op de behandeling op de zitting van 16 januari 2024 en de beslissing om het dossier af te werken in een schriftelijke procedure;

Brengt op 16 januari 2024 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Bestuurszaken (hierna “de adviesvrager”) verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna “VTC”) over een besluit van de Vlaamse Regering *tot wijziging van het besluit van de Vlaamse Regering van 24 december 2004 houdende maatregelen ter bevordering en ondersteuning van het gelijkekansen- en diversiteitsbeleid in de Vlaamse administratie en het Vlaams personeelsstatuut van 13 januari 2006, wat betreft de definitie, het woon-werkverkeer en het verlof wegens deeltijdse prestaties van personen met een handicap of chronische ziekte en andere bepalingen* (hierna “het Ontwerp”) met aanduiding van specifieke artikelen namelijk artikel 3 van het Ontwerp.
2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Het Ontwerp bevat een aantal wijzigingen aan het besluit van de Vlaamse Regering van 24 december 2004 *houdende maatregelen ter bevordering en ondersteuning van het gelijkekansen- en diversiteitsbeleid in de Vlaamse administratie* (hierna: BVR gelijke kansen en diversiteit). Daarnaast voorziet dit voorontwerp van besluit ook in aanpassingen aan het besluit van de Vlaamse Regering van 13 januari 2006 *houdende vaststelling van de rechtspositie van het personeel van de diensten van de Vlaamse overheid* (VPS).
4. Het toepassingsgebied van het BVR gelijke kansen en diversiteit wordt verruimd en er wordt voorzien in een actualisering en verruiming van de categorieën van personen met een handicap of chronische ziekte in lijn met de VN-definitie van handicap. Eveneens wordt een aangepast rechtskader en benaming voorzien voor het huidige integratieprotocol. Daarnaast wordt er voor een rechtsbasis voor monitoring gezorgd. Tot slot worden ook een aantal definities toegevoegd, geactualiseerd en verduidelijkt en worden een aantal hefbomen gespecificeerd die een rol kunnen spelen bij het voeren van een gelijkekansen- en diversiteitsbeleid.
5. Het VPS neemt op zijn beurt de gewijzigde begrippen, definities en toepassingsgebied uit het BVR gelijke kansen en diversiteit over. Het integratieprotocol krijgt een andere naam, namelijk inclusieprotocol. Ook wordt er verwezen naar het inclusieprotocol voor de mogelijkheid van bijkomende maatregelen voor woon-werkverkeer voor personen met ernstige beperkingen.
6. Artikel 3 van het Ontwerp voorziet in de actualisering van het bestaande artikel 4 van het BVR gelijke kansen en diversiteit waarin al verschillende elementen van gegevensverwerking en monitoring gededd worden. Er worden enkele technische aanpassingen doorgevoerd om de bestaande regelgeving en verwerkingen in het kader van monitoring in overeenstemming te brengen met de AVG. De adviesvrager vermeldt dat de essentiële elementen van verwerking van persoonsgegevens beschreven moeten worden. Uitwerkingen van de AVG dienen decretaal verankerd te zijn (cf. Artikel 6 Rechtmatigheid van de verwerking lid 3). Aangezien de adviesvrager met voorliggend traject een wijziging van het BVR gelijke kansen en diversiteit wil doorvoeren, worden deze essentiële elementen hierin alvast opgenomen. Het BVR gelijke kansen en diversiteit geeft immers uitvoering aan het EAD decreet¹ dat eveneens dateert van voor de AVG. Het betreft dus geen nieuwe regelgeving. De gegevensverwerking in het kader van de diversiteitsmonitoring verloopt al volgens de principes van AVG. Met deze technische aanpassingen in het BVR de Vlaamse regering ook formalistisch stappen vooruit zetten conform AVG. Ook in het Bestuursdecreet wordt een decretale grond geboden om beleidsondersteunende taken zoals statistisch onderzoek en beleidsmonitoring uit te voeren op basis van de verwerking van persoonsgegevens (zie infra).
7. Hierna wordt de bestaande tekst van artikel 4 van het besluit weergegeven met de aanpassingen die het Ontwerp aanbrengt in het vet (onderlijning VTC – doorstreepte tekst wordt vervangen of opgeheven):

- ¹ het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt (EAD-decreet)

"Artikel 4. (01/01/2019- ...)

§1. In dit artikel wordt verstaan onder Vlaamse dienstenintegrator: een dienstenintegrator als vermeld in artikel 2, 3°, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator

§ 1/2. Om de evenredige participatie en gelijke kansen binnen het personeelsbestand te realiseren, wordt gewerkt met streefcijfers. Die streefcijfers worden overeenkomstig artikel 5, § 4bis van het decreet, vastgesteld door de Vlaamse Regering na advies van de SERV.

§ 2. Elke entiteit gebruikt een operationeel systeem dat vrijwillige registratie van personeelsleden, stagiairs en sollicitanten met een handicap of chronische ziekte mogelijk maakt. De registratie verloopt met toepassing van de regelgeving over de bescherming van natuurlijke personen bij de verwerking van persoonsgegevens.

De vrijwillige registratie, vermeld in het eerste lid, wordt **aangevuld, aangepast of afgeschaft** zodra er bij de authentieke gegevensbronnen, vermeld in **artikel III.65, §3, 4°** van het bestuursdecreet van 7 december 2018, gegevens beschikbaar zijn die door de Vlaamse dienstenintegrator kunnen worden geanonimiseerd **voor zover de beschikbare begrotingskredieten dit toelaten** om ze ter beschikking te stellen aan de dienst Diversiteitsbeleid, conform artikel 4, 14°, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator.

§ 3. De anonieme monitoring van personeelsleden, stagiairs en sollicitanten van buitenlandse herkomst door de dienst Diversiteitsbeleid gebeurt aan de hand van het raadplegen van authentieke gegevensbronnen als vermeld in **artikel III.65, §3, 4°** van het bestuursdecreet van 7 december 2018, via de tussenkomst van de Vlaamse dienstenintegrator conform artikel 4, 14°, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator.

De entiteiten waarop dit besluit van toepassing is, bezorgen daarvoor minstens eenmaal per jaar het rijksregisternummer, de leeftijd, het geslacht, het statuut, het niveau, de rang en personeelsbewegingen van de personeelsleden die ze tewerkstellen, en van de stagiairs, sollicitanten en de personeelsleden die uitgestroomd zijn, aan de Vlaamse dienstenintegrator.

Voor de rapportering over de resultaten van die monitoring, op het niveau van de Vlaamse **administratie**, per beleidsdomein en per entiteit, wordt gewerkt met categorieën van herkomst. De Vlaamse Regering stelt de categorieën van herkomst vast. De categorieën zijn minstens de volgende categorieën van herkomst :

1° het percentage van personen van buitenlandse herkomst zonder onderscheid qua eigen nationaliteit of herkomst;

2° het percentage van personen van buitenlandse herkomst die zelf een nationaliteit hebben of van wie een van beide ouders een nationaliteit heeft van een EU-lidstaat buiten de vijftien lidstaten van de Europese Unie op 1 januari 1995;

3° het percentage van personen van buitenlandse herkomst die zelf een nationaliteit hebben of van wie een van beide ouders een nationaliteit heeft van een land buiten de Europese Unie;

4° het percentage van personen van wie de buitenlandse herkomst niet bekend is omdat de nationaliteit van een van beide ouders of van beide ouders niet bekend is.

Die rapportering volgens de categorieën, vermeld in het derde lid, start op basis van de gegevens, die bekend zijn op het einde van het jaar 2015, en zal vervolgens minstens eenmaal per jaar plaatsvinden.

²² "4° authentieke gegevensbron: authentieke gegevensbron als vermeld in artikel 2, 1°, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator."

³³ "4° authentieke gegevensbron: authentieke gegevensbron als vermeld in artikel 2, 1°, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator."

"§4. De entiteiten, vermeld in artikel 1 van dit besluit, treden op als verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming), voor de persoonsgegevens die nodig zijn om hun taken van algemeen belang te kunnen uitoefenen. De doeleinden voor de verwerking van persoonsgegevens door de voormelde entiteiten betreffen de opdrachten, vermeld in artikel 5⁴, 7 en 8⁵ van het decreet. Als de voormelde persoonsgegevens bijzondere persoonsgegevens zijn, worden die verwerkt conform artikel 9, tweede lid, a) of g), van de voormelde verordening.

De entiteiten, vermeld in artikel 1, verwerken de volgende categorieën van persoonsgegevens:

- 1° identificatiegegevens;*
- 2° contactgegevens;*
- 3° het rijksregisternummer;*
- 4° gegevens over de huidige betrekking;*
- 5° gegevens over persoonlijke bijzonderheden.*

De entiteiten, vermeld in artikel 1, kunnen conform de bepalingen van het decreet de persoonsgegevens verwerken van de categorieën van personen, vermeld in het vierde lid, als dat noodzakelijk is voor de uitoefening van hun taken.

Een entiteit als vermeld in artikel 1, bezorgt minstens één keer per jaar aan de Vlaamse dienstenintegrator de volgende gegevens over de personeelsleden die ze tewerkstelt, en van de stagiairs, sollicitanten en de personeelsleden die uitgestroomd zijn:

- 1° het rijksregisternummer;*
- 2° de leeftijd;*
- 3° het geslacht;*
- 4° de gegevens, vermeld in artikel 2, §1, 4°, die niet via de authentieke gegevensbronnen beschikbaar zijn;*

⁴ "Artikel 5. § 1. Het Vlaams werkgelegenheidsbeleid moet worden georganiseerd volgens de principes van de evenredige participatie en de gelijke behandeling:[...]"

⁵ "HOOFDSTUK III RAPPORTERING EN ONDERSTEUNING (... - ...)"

Artikel 7. § 1. De intermediaire organisaties en de Vlaamse diensten werken actief mee aan de realisatie van de evenredige participatie en de gelijke behandeling. In dit kader zijn zij verplicht om:

- 1° jaarlijks een actieplan op te stellen waarin onder meer de doelstellingen, procedures, evaluatiemethodes en een stappenplan worden beschreven;*
- 2° jaarlijks een voortgangsrapport over te maken aan de Vlaamse regering en het Vlaams Parlement, met een toelichting over de mate waarin zij hun vooropgestelde doelstellingen hebben gerealiseerd.*

Het voortgangsrapport en het actieplan bevatten minstens :

- 1° streefcijfers en de termijnen voor het behalen van die streefcijfers;*
- 2° een kwantitatieve analyse van de vorderingen inzake de evenredige participatie van kansengroepen;*
- 3° een kwalitatieve evaluatie van de inspanningen die zijn geleverd ter bevordering van een evenredige participatie van kansengroepen, met weergave van de knelpunten;*
- 4° de acties ter bevordering van evenredige participatie.*

Wat betreft de private arbeidsbemiddelingsbureaus dient dit te gebeuren in het kader van de algemene rapporteringsverplichting van deze sector.

§ 2. De Vlaamse diensten zijn verplicht om in overleg met de personeelsvertegenwoordigingen een evenredig participatiebeleid te ontwikkelen.

§ 3. De Vlaamse regering bepaalt de nadere modaliteiten en procedures met betrekking tot het opmaken en indienen van het actieplan en het voortgangsrapport.

Artikel 8. (16/04/2007- ...)De Vlaamse regering kan ondernemingen, sectoren, instellingen, arbeidsorganisaties of lokale besturen ondersteunen bij de ontwikkeling van een bedrijfsbeleid van evenredige participatie en gelijke behandeling en kan passende maatregelen nemen voor de bevordering van de sociale dialoog tussen werkgevers en werknemers inzake het aanmoedigen van evenredige participatie en gelijke behandeling. De Vlaamse regering bepaalt, na advies van de SERV, de nadere modaliteiten van deze ondersteuning en maatregelen alsmede de procedure."

- 5° het statuut;
- 6° het niveau;
- 7° de rang;
- 8° de personeelsbewegingen.

De Vlaamse dienstenintegrator kan de persoonsgegevens, vermeld in het vierde lid, bewaren als dat noodzakelijk is om de evolutie over verschillende peildata te kunnen monitoren. De bewaartermijn van de persoonsgegevens wordt door de entiteit bepaald conform het doel van de verwerking.

De dienst Diversiteitsbeleid rapporteert minstens één keer per jaar over de resultaten van de anonieme monitoring op het niveau van de Vlaamse administratie, per beleidsdomein en per entiteit.”

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

8. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld minstens de volgende zijn:

- personeel;
- stagiairs;
- sollicitanten;
- personeelsleden die uitgestroomd zijn
- personen met een handicap of chronische ziekte (artikel 2 BVR);
- persoon van buitenlandse herkomst (artikel 2 BVR);
- laaggeschoolde personen (artikel 2 BVR)
- ongekwalificeerde uitgestroomde jongere (artikel 2 BVR);
- ervaren werknemers (artikel 2 BVR).

en dat het minstens de volgende gegevens betreft:

- identificatiegegevens, waaronder het rijksregisternummer
- contactgegevens;
- gegevens over de huidige betrekking;
- gegevens over persoonlijke bijzonderheden;
- de leeftijd;
- het geslacht;
- de gegevens, vermeld in artikel 2, §1, 4⁶, die niet via de authentieke gegevensbronnen beschikbaar zijn;

⁶ “4° persoon met een handicap of chronische ziekte : een persoon met een langdurige fysieke, mentale, verstandelijke of zintuigelijke beperking die deze persoon in wisselwerking met diverse drempels kan beletten volledig, daadwerkelijk en op voet van gelijkheid met anderen te participeren in de arbeidsmarkt. Het gaat om personen uit minstens een van de volgende categorieën :

- a) personen met een handicap, erkend door het Vlaams Agentschap voor Personen met een Handicap;
- b) personen die gewezen leerling zijn van het buitengewoon onderwijs en die hoogstens een getuigschrift of diploma behaald hebben in het buitengewoon onderwijs;
- c) personen die door de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding erkend zijn als personen met een arbeidshandicap en die recht hebben op een of meer bijzondere tewerkstellingsondersteunende maatregelen;
- d) personen die op basis van hun handicap in aanmerking komen voor een inkomensvervangende tegemoetkoming of integratietegemoetkoming verstrekt aan personen met een handicap op basis van de wet van 27 februari 1987 betreffende de tegemoetkomingen aan personen met een handicap;
- e) personen die in het bezit zijn van een afschrift van een definitief geworden gerechtelijke beslissing of van een attest van een bevoegde federale instelling waaruit een arbeidsongeschiktheid van minstens 66% blijkt;
- f) personen die een invaliditeitsuitkering ontvangen op basis van het koninklijk besluit van 3 juli 1996 tot uitvoering van de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994;

- het statuut;
- het niveau;
- de rang;
- de personeelsbewegingen.

9. Het betreft informatie over natuurlijke personen met onder meer identificatiegegevens en dus gaat het om de verwerking van informatie over geïdentificeerde natuurlijke personen, zijnde persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

10. De wettelijke basis van het Ontwerp is

- het bijzonder decreet van 14 juli 1998 betreffende het gemeenschapsonderwijs, artikel 67, §27;
- het decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt (EAD-decreet), artikel 2, 1°, artikel 3°, artikel 5, §4¹⁰, en artikel 6¹¹;

g) personen met een attest van een door de Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding aangewezen dienst of arts, waaronder de preventieadviseur-arbeidsarts, en die re-integreren met een integratieprotocol waaruit blijkt dat er blijvende aandacht moet zijn voor de effecten van de handicap of chronische ziekte op de taken, arbeidsomstandigheden of het rendement;

h) personen die zes maanden aaneensluitend ziek geweest zijn en bij terugkomst re-integreren met een integratieprotocol, opgemaakt door een re-integratieadviseur, waaruit blijkt dat er blijvende aandacht moet zijn voor de effecten van de handicap of chronische ziekte op de taken, arbeidsomstandigheden of het rendement en die een van de attesten uit een categorie als vermeld in punt a) tot en met g), kunnen voorleggen;”

⁷ “Art. 67. [...]”

§ 2. De regering bepaalt het administratief en geldelijk statuut van het personeel van de administratieve diensten van de Raad.”

Dit is de Raad van het Gemeenschapsonderwijs.

⁸ “Artikel 2. Voor de toepassing van dit decreet verstaat men onder:

[...]”

2° werknemers: de personen die krachtens een arbeidsovereenkomst arbeid verrichten en personen die, anders dan krachtens een arbeidsovereenkomst, arbeid verrichten onder het gezag van een andere persoon, met inbegrip van de stagiairs in het onderwijs en de leerjongens en leermeisjes; werkzoekenden worden gelijkgeschakeld met werknemers;

[...]”

⁹⁹ “Artikel 3. Dit decreet is van toepassing op:

1° de intermediaire organisaties en personen die zich bezig houden met beroepskeuzevoorlichting, beroepsopleiding, loopbaanbegeleiding en arbeidsbemiddeling;

2° de Vlaamse diensten en het Vlaams overheidspersoneel en onderwijspersoneel, hun bepalingen en arbeidsvoorwaarden;

3° de andere werkgevers en werknemers voor wat betreft de beroepsopleiding en tewerkstelling van gehandicapten.

De Vlaamse regering kan, na advies van de SERV, het toepassingsgebied van dit decreet preciseren en uitbreiden.

¹⁰ “§ 4. Teneinde te waarborgen dat het beginsel van gelijke behandeling nageleefd wordt, moet worden voorzien in redelijke aanpassingen. Dit houdt in dat de intermediaire organisaties en de werkgever, naargelang de behoefte, in een concrete situatie passende maatregelen nemen om toegang tot arbeid te hebben, in arbeid te participeren of daarin vooruit te komen dan wel om een opleiding te genieten, tenzij deze maatregelen voor de werkgever een onevenredige belasting vormen. Wanneer die belasting in voldoende mate wordt gecompenseerd door bestaande maatregelen, mag zij niet als onevenredig worden beschouwd.”

¹¹ Artikel 6. (16/04/2007- ...)

Een verschil in behandeling inzake de toegangs-, arbeids- en ontslagvoorwaarden van een betrekking of een beroepsactiviteit dat berust op een kenmerk in verband met een van de in artikel 2, 8° en 9°, genoemde gronden, vormt geen discriminatie, indien een dergelijk kenmerk, vanwege de aard van de betrokken activiteit of de context waarin deze worden uitgevoerd, een wezenlijke en bepalende beroepsvereiste vormt, mits het doel legitiem en het vereiste evenredig aan dat doel is.

- het decreet van 7 juni 2013 *betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid*¹², artikel 2, eerste lid, 21°/1¹³;
 - het Bestuursdecreet van 7 december 2018, artikel III.23¹⁴.
11. De hier meest van toepassing zijnde delegatiebepaling lijkt die van artikel 3, laatste lid van het EAD-decreet te zijn dat bepaalt dat de Vlaamse Regering, na advies van de SERV, het toepassingsgebied van dit decreet kan preciseren en uitbreiden.
12. Het EAD-decreet bevat geen bepalingen die relevant zijn voor wat de verwerking van persoonsgegevens betreft.
13. Het decreet van 7 juni 2013 *betreffende het Vlaamse integratie- en inburgeringsbeleid* regelt specifiek de verwerking van persoonsgegevens in het kader van het uniform computergestuurd cliëntvolgsysteem (gekend als “Kruispuntbank Inburgering”).
14. De adviesvrager verwijst terecht naar artikel III.113/1, §1 van het Bestuursdecreet dat een wettelijke basis biedt voor de verwerking van persoonsgegevens voor beleidsondersteunende taken zoals statistisch onderzoek en beleidsmonitoring:

“Artikel III.113/1. § 1. De toegang tot, de mededeling van en de verwerking van persoonsgegevens voor de volgende beleidsondersteunende taken in het kader van de bevoegdheden van de Vlaamse Gemeenschap of het Vlaamse Gewest, met het oog op de voorbereiding of evaluatie van het beleid en de opvolging van de beleidsuitvoering verlopen conform de bepalingen in deze afdeling:

- 1° statistisch onderzoek;*
- 2° bevragingen;*
- 3° beleidsmonitoring systemen;*
- 4° wetenschappelijk en historisch beleidsonderzoek;*
- 5° simulaties;*
- 6° koppeling van data uit verschillende gegevensbronnen.*

De Vlaamse Regering kan de beleidsondersteunende taken, vermeld in het eerste lid, nader bepalen.”

15. Zoals verder zal worden aangegeven, volstaat dit wel niet.
16. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – **en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving** – elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG. Het is positief dat de Adviesvrager de oefening doet voor wat de uitvoeringsbesluiten betreft, maar het is een probleem dat de decreten zelf op dit punt niet voldoen.
17. Het Ontwerp (artikel 3, §4) vermeldt expliciet op grond van welke rechtvaardigingsgronden in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden:

“§4. De entiteiten, vermeld in artikel 1 van dit besluit, treden op als verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming), voor de persoonsgegevens die nodig zijn om hun taken van algemeen belang te kunnen uitoefenen. [...] Als de

¹² <https://codex.vlaanderen.be/portals/codex/documenten/1023121.html>

¹³ “21° /1 persoon van buitenlandse herkomst: een persoon die wettig en langdurig in België verblijft en die bij zijn geboorte niet de Belgische nationaliteit bezat of van wie minstens een van de ouders bij de geboorte niet de Belgische nationaliteit bezat, in het bijzonder diegene die zich in een vaststelbare achterstandpositie bevindt;”

¹⁴ “Artikel III.23. De Vlaamse Regering bepaalt de rechtspositieregeling van het personeel van de intern verzelfstandigde agentschappen met rechtspersoonlijkheid, de publiekrechtelijk vormgegeven extern verzelfstandigde agentschappen en de secretariaten van de strategische adviesraden. De regelingen die de Vlaamse Regering uitwerkt, voorzien in een globale interne arbeidsmarkt.”

voormelde persoonsgegevens bijzondere persoonsgegevens zijn, worden die verwerkt conform artikel 9, tweede lid, a) of g), van de voormelde verordening.”

18. Een loutere verwijzing naar de tekst van de AVG volstaat niet. Wat de verwijzing naar punt e) van artikel 6, 1, AVG betreft, moet er verduidelijkt worden welke taken van algemeen belang bedoeld worden. Dit laatste valt niet gelijk met doelstellingen van de verwerking (die eventueel niet van algemeen belang zouden kunnen zijn, dit valt net te controleren bv. wat het ontwikkelen van een bedrijfsbeleid betreft).

19. De VTC adviseert dat overwogen wordt om wat de entiteiten betreft als rechtvaardigingsgrond (ook) de wettelijke verplichting te overwegen. Artikel 7 van het EAD-decreet is immers in die zin geformuleerd:

“Art. 7. § 1. De intermediaire organisaties en de Vlaamse diensten werken actief mee aan de realisatie van de evenredige participatie en de gelijke behandeling. In dit kader zijn zij verplicht om:”

20. Het hiervoor vermelde artikel 4 geeft ook de rechtvaardigingsgrond aan voor de bijzondere categorieën persoonsgegevens:

“Als de voormelde persoonsgegevens bijzondere persoonsgegevens zijn, worden die verwerkt conform artikel 9, tweede lid, a) of g), van de voormelde verordening.”

21. De toelichting vermeldt daarbij het volgende:

“We verduidelijken aldus bestaande verwerkingen in overeenstemming met de AVG. In artikel 9 Verwerking van bijzondere categorieën van persoonsgegevens staat namelijk dat verwerking van persoonsgegevens waaruit o.a. etnische afkomst of gegevens over gezondheid blijken, verboden zijn om te verwerken. Lid 2 voorziet echter in uitzonderingsvoorwaarden. De huidige verwerkingen zitten vervat in lid 2 a) (uitdrukkelijke toestemming) of lid 2 g) (algemeen belang). Het gaat hier immers om de verwerking van gegevens in functie van het algemeen belang. Dit blijkt uit onze decretale opdracht, met name artikel 5, 7 en 8 van het Decreet van 8 mei 2002 houdende evenredige participatie op de arbeidsmarkt:

*- realiseren van evenredige participatie en gelijke behandeling;
- rapporteren van de voortgang;
- ontwikkelen van een bedrijfsbeleid.”*

22. Het is volgens de VTC niet duidelijk welke uitzonderingsgrond wordt ingeroepen voor de gegevens bedoeld in artikel 9, AVG: voor welke verwerking wordt er verder gewerkt met een vrijwillige registratie en dus een keuze van de betrokkene en voor welke wordt de keuze van de betrokkene eventueel uitgesloten? Het is de VTC bekend dat bepaalde personen uitdrukkelijk geen beroep willen doen op begeleiding in dit kader (omdat ze het denken niet nodig te hebben, te trots zijn of schrik hebben voor discriminatie).

23. De VTC vindt het noodzakelijk dat dit wordt verduidelijkt.

24. De VTC verwijst naar haar opmerking voor de toepassing van artikel 6 en wijst er op dat wat gegevens bedoeld in artikel 9, lid 2, g) betreft, niet kan verwezen worden naar louter “algemeen belang”, maar dat de verwerking noodzakelijk moet zijn om “redenen van zwaarwegend algemeen belang, op grond van Unierecht of lidstatelijk recht, waarbij de evenredigheid met het nagestreefde doel wordt gewaarborgd, de wezenlijke inhoud van het recht op bescherming van persoonsgegevens wordt geëerbiedigd en passende en specifieke maatregelen worden getroffen ter bescherming van de grondrechten en de fundamentele belangen van de betrokkene”.

25. De VTC vindt het noodzakelijk dat de verantwoording aangepast wordt.

26. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM¹⁵, artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden

¹⁵ Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen¹⁶ van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.¹⁷

27. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, e) AVG¹⁸, die niet zozeer betrekking hebben op het privé-leven, maar eerder enkel op de bescherming van persoonsgegevens, moet het doeleinde voldoende duidelijk blijken uit de taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.
28. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a) AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er zal immers niet naar wetgeving waarin de verwerking uitdrukkelijk geregeld is, kunnen verwezen worden.
29. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of de beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privé-leven.
30. Zoals al werd aangegeven, moet er hierbij op gelet worden dat in het uitvoeringsbesluit (mits delegatie aan de Vlaamse Regering) verdere modaliteiten kunnen worden bepaald, maar dat de essentie in het decreet zelf moet worden opgenomen¹⁹, wat dus nu nog niet het geval is. De machtiging aan de Vlaamse Regering moet voldoende nauwkeurig omschreven zijn en betrekking hebben op de tenuitvoerlegging van de maatregelen waarvan de

¹⁶ Artikel 6, AVG vermeldt de volgende elementen:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”);
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).

¹⁷ EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000; GWH 23 april 2015, arrest nr. 44/2015, 63; GWH 5 oktober 2017, arrest nr. 100/2017, 17; GWH 15 maart 2018, arrest nr. 29/2018, 26; GwH 14 januari 2021, arrest nr. 2/2021, overw. B.22.1.e.e.; GwH 18 november 2021, arrest nr. 158/2021, overw. B.6; GwH 9 december 2021, B.53.1-B.53.2; R.v.St, adv. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet *betreffende maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie*, Parl.St. Kamer, 2020-2021, doc. nr. 551951/001, 94-98; SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2023, 93-116, 155-162; DEGRAVE, E., "*L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle*", Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v.

¹⁸ "e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;"

¹⁹ Advies Algemene Vergadering Afdeling Wetgeving Raad van State, 68.936/AV van 7 april 2021, opmerking 101 (Parl.St. Kamer 2020-21, nr. 55-1951/001, 119); In dat verband is de afdeling Wetgeving van oordeel dat ongeacht de aard van de betrokken aangelegenheid, de volgende elementen in beginsel 'essentiële elementen' uitmaken: 1°) de categorie van verwerkte gegevens; 2°) de categorie van betrokken personen; 3°) de met de verwerking nagestreefde doelstelling; 4°) de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens; en 5°) de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens", in dezelfde zin GwH 10 maart 2022, nr. 33/2022, B.13.1; 22 september 2022, nr. 110/2022, B.11.2.

essentiële elementen voorafgaandelijk door de decreetgever zijn vastgesteld. De VTC verwijst naar de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof inzake delegatie door de wetgever²⁰.

31. Bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van de artikel 9, AVG behoeven naast een specifieke rechtvaardigingsgrond strengere beveiligingsmaatregelen. De VTC wijst op de toepasselijkheid van artikel 9 WVG dat aangeeft welke bijkomende veiligheidsmaatregelen moeten voorzien worden:
- de categorieën van personen aanwijzen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;
 - de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor gegevensbescherming;
 - ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.
32. Andere maatregelen kunnen geformuleerd worden op basis van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (zie verder).

3. Doelbinding

33. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b) AVG).
34. Het doel van de regeling is volgens het nieuwe artikel 4, §1: evenredige participatie en gelijke kansen binnen het personeelsbestand realiseren.
35. De volgende doeleinden worden in het Ontwerp vermeld in artikel 3 (zoals hiervoor al vermeld):
- “§4. De entiteiten, vermeld in artikel 1 van dit besluit, treden op als verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming), voor de persoonsgegevens die nodig zijn om hun taken van algemeen belang te kunnen uitoefenen. De doeleinden voor de verwerking van persoonsgegevens door de voormelde entiteiten betreffen de opdrachten, vermeld in artikel 5, 7 en 8 van het decreet. Als de voormelde persoonsgegevens bijzondere persoonsgegevens zijn, worden die verwerkt conform artikel 9, tweede lid, a) of g), van de voormelde verordening.*
36. Deze zijn het volgende:
- realiseren van evenredige participatie en gelijke behandeling;
 - rapporteren van de voortgang;
 - ontwikkelen van een bedrijfsbeleid.

²⁰ bv. GwH nr. 166/2011, 10 november 2011, overw. B.43.3 e.v., GwH nr. 158/2021, 18 november 2021, overw. B.8.4.2., GwH nr. 26/2023, 16 februari 2023, overw. B.74.1.

37. Bij de specifieke toelichting bij artikel 3 wordt het volgende uitgelegd:

“Deze opdracht impliceert dat gevoelige persoonsgegevens geregistreerd en, uiteraard anoniem en geaggregeerd, verwerkt worden. Zonder die gegevens en verwerking kan de decretale opdracht niet uitgevoerd worden. Het huidige BVR is explicieter in deze opdracht en verduidelijkt reeds in artikel 4 de verwerkingen van persoonsgegevens. De wijzigingen die we hieromtrent in het BVR opnemen zijn actualisering in overeenstemming met de AVG.”

38. De doeleinden zijn dan ook welbepaald en transparant.

39. De VTC is van oordeel dat het doeleinde welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd is.

4. Verantwoordelijkheid

40. Artikel 4, 7), AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.

41. Het door het Ontwerp nieuw ingevoerde §4 in artikel 4 bevat volgende bepaling:

“§4. De entiteiten²¹, vermeld in artikel 1 van dit besluit, treden op als verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming), voor de persoonsgegevens die nodig zijn om hun taken van algemeen belang te kunnen uitoefenen. De doeleinden voor de verwerking van persoonsgegevens door de voormelde entiteiten betreffen de opdrachten, vermeld in artikel 5, 7 en 8 van het decreet. Als de voormelde persoonsgegevens bijzondere persoonsgegevens zijn, worden die verwerkt conform artikel 9, tweede lid, a) of g), van de voormelde verordening.

42. De VTC wijst er op dat de geplande verwerkingen te beschouwen zijn als beleidstaken inzake personeelsaangelegenheden waaronder beleidsrapportering en dat AgO het agentschap van de Vlaamse Overheid is dat daarvoor het doel en de middelen bepaalt. Er is in het verleden altijd een consensus over geweest dat AgO in deze verwerkingsverantwoordelijke is.

43. Ook voor haar taken als HR-dienstverlener wordt AgO, en dit is wel minder vanzelfsprekend, door de VTC als een verwerkingsverantwoordelijke beschouwd. De aangesloten entiteiten worden dan gezien als gebruikers van het systeem.²²

44. De VTC adviseert om minstens in de toelichting te verduidelijken waarom in deze context de entiteiten wel als verwerkingsverantwoordelijke worden beschouwd. Ze wijst er op dat van de entiteiten in de eerste plaats medewerking wordt gevraagd (artikel 7, EAD):

“Art. 7. § 1. De intermediaire organisaties en de Vlaamse diensten werken actief mee aan de realisatie van de evenredige participatie en de gelijke behandeling. In dit kader zijn zij verplicht om:”

45. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijken, in het bijzonder AgO, moeten nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** (GEB - artikel 35, AVG)²³ voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk is.

²¹ In artikel 1 van het besluit worden de entiteiten opgesomd.

²² Zie advies VTC/A/2021/01:

²³ Voor meer uitleg over en model van GEB, zie:

- <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/verplichtingen-bij-het-verwerken-van-persoonsgegevens/gegevensbeschermingseffectbeoordeling-dpia>

46. De VTC meent alvast dat het uitvoeren van een GEB verplicht zal zijn gelet op **de lijst van de VTC**²⁴ met verwerkingen waarvoor een Vlaamse bestuursinstantie een GEB moet uitvoeren conform artikel 35,4 van de AVG. De VTC verwijst in dit kader naar de volgende punten:
- 3) wanneer er op systematische wijze bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG³¹⁰, evenals persoonsgegevens met betrekking tot strafrechtelijke veroordelingen of strafbare feiten zoals omschreven in artikel 10 van de AVG of gegevens van zeer persoonlijke aard (zoals financiële gegevens en gegevens over inkomen en vermogen, werkloosheid, betrokkenheid van jeugdzorg of maatschappelijk werk, gegevens omtrent huishoudelijke en privé-activiteiten, locatiegegevens) worden uitgewisseld¹¹ tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken. GEVOELIGE GEGEVENS
 - 8) wanneer er op grote schaal gegevens van personen met een migratie-achtergrond of van leden van etnisch-culturele minderheden ingezameld worden of op systematische wijze worden uitgewisseld tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken. MINDERHEDEN [criterium 5 en 7];
47. De VTC wijst erop dat een GEB aan de VTC kan worden voorgelegd voor advies. Bij een hoog risico is de consultatie van de VTC verplicht²⁵.

5. Minimale gegevensverwerking

48. Conform artikel 5.1, c), AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
49. De adviesaanvrager geeft in de toelichting aan de VTC aan dat de minimale gegevensverwerking al bekeken werd:
- “Gelet op het feit dat dit bestaande verwerkingen zijn, dient de proportionaliteit daarvan niet opnieuw geargumenteed te worden, daar dit reeds zou moeten zijn afgewogen in het decreet en besluit van de Vlaamse Regering.”*
50. De leek de VTC evenwel aangewezen om de toets toch uit te voeren:
51. De **categorieën betrokkenen** worden aangeduid in de nieuwe §4, vierde lid:
- personeel;
 - stagiairs;
 - sollicitanten;
 - personeelsleden die uitgestroomd zijn;
52. De VTC heeft hiervoor al aangegeven dat op basis van de lezing van artikel 2 van het besluit minstens ook volgende categorieën van betrokkenen zijn aan te duiden (overlapping mogelijk):
- personen met een handicap of chronische ziekte;

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

²⁴ Beslissing VTC nr. O/2020/01 van 14 januari 2020 betreffende Aanneaming van de lijst met verwerkingen waarvoor een Gegevensbeschermingseffectbeoordeling dient te worden uitgevoerd conform artikel 35.4 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming door Vlaamse bestuursinstanties <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/machtigingen-en-adviezen-vlaamse-toezichtcommissie/lijst-vtc-criteria-geb-dpia>

²⁵ Artikel 36, AVG bepaalt dit als volgt: “Wanneer uit een gegevensbeschermingseffectbeoordeling krachtens artikel 35 blijkt dat de verwerking een hoog risico zou opleveren indien de verwerkingsverantwoordelijke geen maatregelen neemt om het risico te beperken, raadpleegt de verwerkingsverantwoordelijke voorafgaand aan de verwerking de toezichthoudende autoriteit.”

- persoon van buitenlandse herkomst;
- laaggeschoolde personen;
- ongekwalificeerde uitgestroomde jongere;
- ervaren werknemers (ouder dan 55 jaar).

53. De VTC adviseert om ook deze categorieën, die minstens even relevant zijn in het kader van gegevensbescherming ook aan te duiden, eventueel via een verwijzing.

54. De VTC stelt vast dat wat de voorliggende regeling betreft, de **categorieën van persoonsgegevens** niet voldoende zijn aangeduid in de nieuwe paragraaf 4, vooral niet omdat het hier al over een uitvoeringsbesluit gaat waar meer detaillering past (dit is waarschijnlijk te wijten aan het feit dat het Ontwerp wilt invullen wat in het decreet hoort te staan):

Voor wat de verwerking door de entiteiten intern betreft voor de diversiteitsmonitoring:

- identificatiegegevens;
- contactgegevens;
- het rijksregisternummer;
- gegevens over de huidige betrekking;
- gegevens over persoonlijke bijzonderheden.

Wat de verwerking door de entiteiten met de mededeling via de Vlaamse Dienstenintegrator aan AgO betreft voor de herkomstmonitoring:

- het rijksregisternummer;
- de leeftijd;
- het geslacht;
- de gegevens, vermeld in artikel 2, §1, 4°, die niet via de authentieke gegevensbronnen beschikbaar zijn;
- het statuut;
- het niveau;
- de rang;
- de personeelsbewegingen.

55. De **personen die toegang krijgen tot de gegevens** zijn:

- de personeelsmedewerkers van de entiteiten;
- de medewerkers van AgO;
- de business analist van de Vlaamse Dienstenintegrator (agentschap Digitaal Vlaanderen);
- de medewerkers van het Rijksregister in het kader van de herkomstmonitoring via het Rijksregister.

56. De dienst Diversiteitsbeleid van AgO krijgt alleen toegang tot geanonimiseerde en geaggregeerde gegevens.

57. De aparte toelichting voor de VTC geeft volgende verduidelijking (onderlijning VTC):

“Deze opdracht impliceert dat gevoelige persoonsgegevens geregistreerd en, uiteraard anoniem en geaggregeerd, verwerkt worden. Zonder die gegevens en verwerking kan de decretale opdracht niet uitgeoefend worden. Het huidige BVR is explicieter in deze opdracht en verduidelijkt reeds in artikel 4 de verwerkingen van persoonsgegevens. De wijzigingen die we hieromtrent in het BVR opnemen zijn actualiseringen in overeenstemming met de AVG.

⇒ Voor de context van de adviesvraag lichten we hieronder ook de bestaande gegevensverwerkingen en processen van diversiteits- en herkomstmonitoring toe.

Proces diversiteitsmonitoring (exclusief herkomst)

De bestaande gegevensverwerking met doelstelling diversiteitsmonitoring verloopt via het Agentschap Overheidspersoneel. Deze monitoring is exclusief herkomst aangezien dat proces via het Rijksregister als authentieke gegevensbron loopt; zie toelichting hierna.

Het betreft een halfjaarlijks proces, voor peildata 30 juni en 31 december, dat verloopt als volgt.

- De monitoring is van toepassing op entiteiten uit het toepassingsgebied Diversiteitsbeleid zoals vermeld in artikel 1 van het BVR gelijke kansen en diversiteit.

- Persoonsgegevens worden respectievelijk verwerkt vanuit

o Vlimpers (= centrale personeelssysteem in beheer van het Agentschap Overheidspersoneel) o of de entiteiten zelf, indien niet aangesloten op Vlimpers.

- Volgende gegevens worden per personeelslid, inclusief jobstudenten, verwerkt:

- omschrijving entiteit;
- genderidentiteit²⁶;
- leeftijd;
- handicap/chronische ziekte (ja/nee; definitie BVR artikel 2, §1, 4°);
- niveau;
- rang;
- statuut arbeidsrelatie;
- kaderfunctie;
- preciaire functie (= contract bepaalde duur of vervanging) ;
- instroombeweging van het afgelopen jaar (enkel voor Vlimpers).

- De persoonsgegevens worden verwerkt in anonieme, geaggregeerde tabellen. Dit gebeurt door het Agentschap Overheidspersoneel indien de entiteiten zijn aangesloten op het centraal personeelssysteem Vlimpers. Indien ze niet zijn aangesloten op Vlimpers gebeurt dit door de entiteiten zelf en zij bezorgen hun tabellen aan het Agentschap Overheidspersoneel.

- De dienst Diversiteitsbeleid ontvangt vervolgens één geaggregeerde tabel van het Agentschap Overheidspersoneel van alle entiteiten waarin de diversiteitscijfers tot op niveau van entiteiten ontsloten worden. Maximaal twee diversiteitsvariabelen worden in de tabel gekruist, bijvoorbeeld handicap/chronische ziekte en genderidentiteit. De diversiteitsinformatie wordt steeds anoniem en geaggregeerd teruggekoppeld naar de dienst Diversiteitsbeleid.

- Binnen de dienst Diversiteitsbeleid voert een medewerker die binnen haar opdracht van de dienstverlening tewerkstellingsondersteunende maatregelen vertrouwelijke toegang heeft tot de dossiers handicap of chronische ziekte een controle uit op de anonieme, geaggregeerde aantallen. Indien een entiteit een hoger aantal actieve dienstverleningsdossiers heeft, wordt het aantal personeelsleden met een handicap of chronische ziekte voor die entiteit naar boven gecorrigeerd.

- De monitoring van handicap of chronische ziekte verloopt momenteel op basis van een systeem van vrijwillige registratie zoals vermeld in het BVR, artikel 4, §2.

o De registratie van handicap/chronische ziekte is evenwel verplicht voor de volgende personeelsleden. Dit is gebaseerd op hun recht op dienstverlening ("voordeel ontvangen"). Ze behouden het recht om in het personeelssysteem hun registratie uit te vinken.

- personeelsleden die zijn aangeworven via een voorbehouden betrekking;
- personeelsleden die tewerkstellingsondersteunende maatregelen ontvangen;
- personeelsleden met een intern attesteringsdocument;
- personeelsleden die een attest voor belastingvermindering voorleggen aan de personeelsadministratiedienst.

²⁶ Noot VTC: genderidentiteit (of psychologisch geslacht) is het gender waartoe iemand zichzelf rekent.

Proces herkomstmonitoring via het Rijksregister

De bestaande gegevensverwerking met doelstelling herkomstmonitoring verloopt via de Vlaamse Dienstenintegrator en het Rijksregister. Het betreft een halfjaarlijks proces, voor peildata 30 juni en 31 december, dat verloopt als volgt.

- De monitoring is van toepassing op entiteiten uit het toepassingsgebied Diversiteitsbeleid zoals vermeld in artikel 1 van het BVR gelijke kansen en diversiteit.

- Persoonsgegevens worden respectievelijk uit

- o Vlimpers (= centrale personeelssysteem in beheer van het Agentschap Overheidspersoneel);
- o of bij de entiteiten zelf, indien niet aangesloten op Vlimpers,

versleuteld verzameld.

- Volgende gegevens worden per personeelslid, inclusief jobstudenten, verzameld:

- rijksregisternummer (hieruit wordt ook genderidentiteit en leeftijd afgeleid);
- omschrijving entiteit;
- OVO-code entiteit (= unieke code per entiteit);
- niveau;
- rang;
- statuut arbeidsrelatie;
- kaderfunctie;
- preciaire functie (= contract bepaalde duur of vervanging);
- instroombeweging van het afgelopen jaar (enkel voor Vlimpers).

- De versleutelde bestanden worden door respectievelijk het Agentschap Overheidspersoneel en entiteiten bezorgd aan een business analist van Digitaal Vlaanderen (treedt op als Vlaamse Dienstenintegrator).

- De business analist Digitaal Vlaanderen bezorgt deze informatie via een veilig gegevensdelingsplatform aan het Rijksregister.

- Rijksregister raadpleegt voor alle personen uit de bestanden de nationaliteitshistoriek in lijn met de huidige definitie van buitenlandse herkomst.

o Een personeelslid met een buitenlandse herkomst heeft een of meerdere van volgende kenmerken:

- een andere nationaliteit dan de Belgische;
- bij de geboorte een andere nationaliteit dan de Belgische;
- bij de geboorte minstens een ouder met een andere nationaliteit dan de Belgische.

Deze definitie hanteert de Vlaamse overheid sinds 2016, in navolging van de afspraak die de Vlaamse Regering maakte om over alle beleidsvelden heen de herkomst van personen op eenzelfde manier te meten.

- Rijksregister bezorgt de opgevraagde informatie terug aan de business analist van Digitaal Vlaanderen. De business analist verwerkt de informatie anoniem en geaggregeerd tot diverse gegevenstabellen tot op niveau van de entiteit.

- De dienst Diversiteitsbeleid ontvangt deze tabellen.

o De tabellen bevatten herkomstinformatie gekruist met:

- preciaire functie;
- genderidentiteit;
- kaderfunctie;
- leeftijd;

- niveau;
- statuut arbeidsrelatie;
- kaderfunctie en genderidentiteit;
- instroombeweging van het afgelopen jaar.

- Er is een actieve samenwerkingsovereenkomst voor de anonieme, geaggregeerde herkomstmonitoring tussen het Agentschap Overheidspersoneel en Digitaal Vlaanderen als de Vlaamse dienstenintegrator. De werking met de Vlaamse dienstenintegrator is bepaald in het BVR gelijke kansen en diversiteit, artikel 4, paragraaf §3.

- De herkomstinformatie wordt enkel anoniem en geaggregeerd teruggekoppeld naar de dienst Diversiteitsbeleid en de respectievelijke entiteiten. Het individuele persoonsgegevens herkomst van personeelsleden en jobstudenten wordt noch ontvangen noch verder verwerkt voor andere doeleinden".

58. Uit de toelichting zou kunnen verstaan worden dat het Rijksregister alle gegevens hiervoor vermeld zal krijgen van de Vlaamse Dienstenintegrator. De VTC ziet niet in waarom dit meer dan het Rijksregisternummer of andere identificatiegegevens zouden moeten zijn. Ze adviseert om dit te verduidelijken.
59. De VTC kan nu niet oordelen of er voldaan wordt aan het principe van minimale gegevensverwerking.
60. Afhankelijk van de verhouding tussen de entiteiten en AgO (zie hiervoor), kan er sprake zijn van **mededelingen** van gegevens. Er zal dan rekening moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens aan andere overheden.
61. De VTC wijst erop dat optioneel advies aan haar kan gevraagd worden over een ontwerpprotocol.
62. De VTC vestigt verder alleszins de aandacht op de artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen* die een machtigingsvereiste instellen van de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken voor het gebruik van het rijksregisternummer.²⁷
63. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
64. Het Ontwerp bepaalt het volgende in artikel 3, 9°:
- "De Vlaamse dienstenintegrator kan de persoonsgegevens, vermeld in het vierde lid, bewaren als dat noodzakelijk is om de evolutie over verschillende peildata te kunnen monitoren. De bewaartermijn van de persoonsgegevens wordt door de entiteit bepaald conform het doel van de verwerking."*
65. Wat de **bewaartermijn** betreft, merkt de VTC op dat die niet vastgelegd wordt, noch voor de dienstenintegrator, noch voor de entiteiten en AgO. Het moet evenwel duidelijk zijn hoelang de verwerkingsverantwoordelijke de vermelde persoonsgegevens mag bijhouden. Hiervoor moet enerzijds gekeken worden naar de eventueel toepasselijke archiefwetgeving en anderzijds een proportionaliteitsafweging te worden gemaakt.
66. In het licht van artikel 6.3 van de AVG, dienen in het Ontwerp de maximale bewaartermijn(en) van de met het oog op de onderscheiden doeleinden voor deze verwerking van persoonsgegevens voorzien te worden, of toch minstens criteria opgenomen te worden die toelaten deze bewaartermijn(en) te bepalen zodat nagegaan kan worden of voldaan is aan de vereisten van de AVG.

²⁷ Artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen*

67. In de nota aan de Vlaamse Regering staat volgende uitleg i.v.m. de dienstenintegrator:

“Wat betreft de bewaartermijnen wordt verduidelijkt dat de Vlaamse dienstenintegrator gegevens kan bijhouden, omdat een anoniem monitoringssysteem werkt op vaste peildata en kan dus enkel dienen om statistisch materiaal te verzamelen. Het laat anders niet toe om evoluties op te volgen.”

68. De VTC merkt op dat een dienstenintegrator kan ingeschakeld worden als een trusted third party (TTP) om gegevens (tijdelijk) te koppelen (in casu gegevens uit het Rijksregister). Het is kan evenwel niet de bedoeling zijn dat zij in plaats van als dienstenintegrator als gegevensintegrator optreedt. Het is dus cruciaal dat het hier om welbepaalde en beperkte bewaartermijnen gaat. Dit geldt des te meer nu het gevoelige gegevens betreft. Er moeten ook de nodige beschermingsmaatregelen worden genomen. Het gaat hier immers om niet-gepseudonimiseerde gegevens.

6. Juistheid

69. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d), AVG).

70. Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan dat de verwerkingsverantwoordelijke(n) hiertoe de nodige maatregelen neemt(nemen).

7. Rechten van de betrokkenen en transparantie

71. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14, AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34, AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.

72. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplichting om de **vermeldingen** zoals bedoeld in randnummer 69, op te nemen in de communicatie met de burger zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun persoonsgegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

8. Beveiligingsmaatregelen

73. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.

74. De VTC wijst erop dat aangezien het bijzondere categorieën van persoonsgegevens betreft een bijzondere aandacht vereist is inzake informatieveiligheid.

75. Artikel 32 AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:

- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
- het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
- het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
- een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.

76. Als maatregel wordt in het Ontwerp over anonimisering gesproken. Er wordt evenwel een voorbehoud aan toegevoegd:

“De vrijwillige registratie, vermeld in het eerste lid, wordt aangevuld, aangepast of afgeschaft zodra er bij de authentieke gegevensbronnen, vermeld in artikel III.65, §3, 4²⁸ van het bestuursdecreet van 7 december 2018, gegevens beschikbaar zijn die door de Vlaamse dienstenintegrator kunnen worden geanonimiseerd voor zover de beschikbare begrotingskredieten dit toelaten om ze ter beschikking te stellen aan de dienst Diversiteitsbeleid, conform artikel 4, 14°, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator.”

77. Door de dubbele voorwaarde, nl. beschikbaar zijn van de gegevens en het beschikbaar zijn van begrotingskredieten, is niet duidelijk of hiermee bedoeld wordt dat de vrijwillige registratie ook weg kan vallen ook als er geen anonimisering gebeurt (wegens onbeschikbare kredieten).

78. De VTC beveelt aan om dit minstens duidelijker te verwoorden en daarbij de eis van anonimisering te garanderen.

79. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling²⁹ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen³⁰ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer³¹ en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichhouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom³².

80. **Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen bij de entiteiten, AgO of het agentschap Digitaal Vlaanderen verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover.**³³

81. In geval beroep wordt gedaan op een verwerker dan wijst de VTC op volgende vereisten:

- sluiten van een verwerkersovereenkomst;
- aanstellen van een DPO door de verwerker;
- aanwijzen van categorieën personen die toegang hebben en lijst bijhouden.

82. In principe moet de specificering van maatregelen niet in de wetgeving worden opgenomen. Wanneer de decreetgever of in een later stadium (mits delegatie), de Vlaamse Regering echter vermoedt dat de gepaste maatregelen niet gerealiseerd zullen worden zonder dit aan de betrokken instanties expliciet op te leggen, dan moet dat wel gebeuren.³⁴

²⁸²⁸ “4° authentieke gegevensbron: authentieke gegevensbron als vermeld in artikel 2, 1°, van het decreet van 13 juli 2012 houdende de oprichting en organisatie van een Vlaamse dienstenintegrator.”

²⁹ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

³⁰ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

³¹ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verschillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

³² *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

³³ <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/domeinen/cloud>

³⁴ Dit kan eventueel ook in een ministerieel besluit of een omzendbrief.

III. BESLUIT

83. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de rechtsgrond verduidelijken en de correcte rechtsgrond aangeven, eventueel in de nota;
- alle essentiële elementen van alle geplande gegevensverwerkingen bepalen in een decreet;
- de kwalificatie als verwerkingsverantwoordelijke herbekijken;
- een DPIA uit te voeren en aan de VTC te bezorgen;
- de categorieën betrokkenen aanvullen;
- de categorieën persoonsgegevens preciseren;
- verduidelijken en beperken welke gegevens aan het Rijksregister worden meegedeeld;
- bewaartermijnen bepalen voor de entiteiten en AgO om in de context van dit besluit gegevens te bewaren;
- welbepaalde en beperkte bewaartermijnen opleggen aan de dienstenintegrator zodat er ook geen sprake kan zijn van gegevensintegratie;
- het voorbehoud in verband met beschikbare kredieten duidelijker te verwoorden en daarbij de eis van anonimisering te garanderen.

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2024-01-30 17:34:23 +01:00
Reden: Ik keur dit document goed

